

Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, 830 00 Bratislava

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI
MATURANTOV Z NEMECKÉHO JAZYKA
ÚROVEŇ B2**

Bratislava 2008

ÚVOD

Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku v nemeckom jazyku vymedzujú nároky na vedomosti a zručnosti žiaka v predmete nemecký jazyk na stredných školách, na ktorých sa štúdium končí maturitnou skúškou. Cieľom jednotnej maturitnej skúšky je:

1. zosúladenie požiadaviek na jazykové vedomosti a komunikatívne zručnosti žiakov,
2. zjednotenie kritérií na hodnotenie osvojených jazykových vedomostí a komunikatívnych zručností žiakov,
3. možnosť porovnávania dosiahnutých výsledkov jednotlivých žiakov a škôl,
4. možnosť získania certifikátu zodpovedajúceho medzinárodným úrovniám.

Materiál bol vypracovaný na základe platných pedagogických dokumentov (štandardy, učebné osnovy) s prihliadnutím na dokument Rady Európy pre kultúrnu spoluprácu, odbor vzdelávania, CE, Strasbourg, 1999 „A Common European Framework of Reference for Language and Teaching“. Dosiahnutím medzinárodných úrovní B1 a B2 sa zvýší možnosť lepšej mobility mladých ľudí v rámci Európy, zlepší možnosť štúdia v zahraničí a uplatnenia na európskom trhu práce.

CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI

Žiak: – rozumie informáciám o dôverne známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, v škole, vo voľnom čase a pod., pokiaľ sú vyjadrené zreteľným jazykovým štandardom, – vie sa vysporiadať so štandardnými komunikačnými situáciami, – vie vytvoriť jednoduchý súvislý text na témy, ktoré dobre pozná alebo ho osobne zaujímajú, – dokáže opísť zážitky a udalosti, sny a túžby a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány, – rozumie hlavným myšlienкам zložitých textov s abstraktnými námetmi, vrátane odbornej diskusie v odbore svojej špecializácie, – dokáže sa dorozumieť plynulo i spontánne, – dokáže uspokojivo viest bežný dialóg s partnerom, ktorého materinským jazykom je nemčina, – vie zostaviť jasný a podrobňý text na široký okruh témy, vysvetliť stanovisko k aktuálnym problémom a uviesť výhody a nevýhody rôznych možností.

Maturitná skúška na tejto úrovni je kompatibilná s **Zentrale Mittelstufenprüfung**.

Komunikatívne zručnosti

Pod komunikatívnymi zručnosťami rozumieme nasledovné cieľové zručnosti:

- a) receptívne:
  - čítanie s porozumením (Leseverstehen),
  - počúvanie s porozumením (Hörverständen),
- b) produktívne:
  - ústny prejav (Sprechen),
  - písomný prejav (Schreiben),
- c) interaktívne:
  - čítanie + ústny / písomný prejav
  - počúvanie + ústny / písomný prejav

V rámci komunikatívnych zručností kandidát dokáže primeraným spôsobom realizovať svoje komunikatívne potreby a zámery v konkrétej situácii na základnej úrovni B1 alebo vyššej úrovni B2.

Čítanie s porozumením (Leseverstehen)

Žiak dokáže:

- porozumieť textom, v ktorých sa vyskytuje celkom bežne používaný jazyk z oblasti každodenného života a povolaní,
- porozumieť súkromným listom, v ktorých sa opisujú udalosti, pocity a želania,
- porozumieť kratším novinovým článkom, komentárom, interview, vecným informáciám, ktoré sú napísané jednoducho a slúžia laickej verejnosti,
- porozumieť jednoduchému a jasne členenému literárному textu,
- samostatne čítať a používať vhodné slovníky,
- porozumieť článkom a správam o problémoch súčasnosti, v ktorých pisateľ prezentuje určitý postoj,
- čítať texty zo súčasnej literárnej tvorby tak, aby pochopil chod myšlienok a dej,
- porozumieť s použitím slovníka odbornému textu z jemu známej oblasti, aj z oblasti nad rámec jeho záujmov.

Cieľové požiadavky

Žiak dokáže:

- identifikovať tému textu,
- postihnúť hlavnú myšlienku,
- porozumieť základným informáciám a dôležitým detailom,
- rozlíšiť základné a rozširujúce informácie,
- zachytíť špecifické informácie,
- pochopiť úmysel autora,
- zachytíť logickú štruktúru textu,
- rozlíšiť rôzne názory a stanoviská,
- rozlíšiť v texte fakty, názory, závery,
- rozpoznať citové zafarbenie textu,
- odhadnúť význam niektorých slov v teste na základe kontextu,
- pochopiť význam neznámych slov a slovných spojení na základe kontextu.

Počúvanie s porozumením (Hörverstehen)

Žiak dokáže:

- porozumieť informáciám, ktoré sa týkajú známych témy z každodenného života, ak hovoriaci používa zreteľný štandardný jazyk,
- porozumieť základným informáciám z rozhlasového alebo televízneho vysielania o aktuálnych udalostiach a témeach z jeho záujmových oblastí, ak sa hovorí relatívne pomaly a zreteľne,
- porozumieť dlhšiemu súvislému ústnemu prejavu a sledovať aj komplexnejšiu argumentáciu, ak mu je téma aspoň čiastočne známa,
- porozumieť väčšine správ a aktuálnych reportáží z televízneho vysielania,
- porozumieť dialógom väčšej časti filmu, pokial sú v štandardnom jazyku,
- porozumieť detailom, aj ak sa v okolí vyskytujú rušivé zvuky, za predpokladu, že sa hovorí štandardným jazykom.

Cieľové požiadavky

Žiak dokáže:

- identifikovať tému hovoreného prejavu,
- pochopiť hlavnú myšlienku,
- porozumieť základným informáciám a dôležitým detailom,

- rozlíšiť základné a rozširujúce informácie,
- zachytiť špecifické informácie,
- pochopíť úmysel hovoriaceho,
- uvedomiť si logickú štruktúru textu,
- rozlíšiť rôzne názory a stanoviská,
- rozlíšiť citové zafarbenie prejavu,
- pochopíť význam neznámych slov a slovných spojení na základe kontextu.

Hovorenie (Sprechen)

Žiak dokáže:

- vyrovnať sa so štandardnými situáciami, ktoré môžu nastať v krajinách, kde sa hovorí po nemecky,
- zúčastniť sa bez prípravy rozhovoru o témach, ktoré sú mu známe alebo ho zaujímajú (rodina, záujmy, práca, ...),
- opísat zážitky, udalosti, sny, nádeje, túžby a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány,
- jednoduchými jazykovými prostriedkami súvislo hovoriť o známych témach,
- dorozumieť sa súvislo i spontánne,
- viest plynulý dialóg s osobou, ktorej materinským jazykom je nemčina,
- aktívne sa podieľať na diskusii, zdôvodniť a obhájiť svoj názor,
- jasne a detailne sa vyjadriť k mnohým témam z oblasti svojich záujmov, vysvetliť svoje stanovisko a uviesť výhody a nevýhody rôznych možností.

Cieľové požiadavky

Žiak dokáže:

- ústne sa vyjadriť k témam, týkajúcim sa štandardných situácií z vlastného zázemia, a k témam, spojeným s uvedenými tematickými okruhmi,
- podieľať sa (začať, udržiavať, ukončiť) na rozhovoroch o známych témach,
- získať a sprostredkovať informácie o prítomných, minulých a budúcich udalostiah,
- vyjadriť svoj názor a odôvodniť ho,
- opísat osoby, predmety a činnosti,
- súvislo opísat skúsenosti, sny, nádeje a ciele,
- porozprávať príbeh,
- vyjadriť pocity a city (nespokojnosť, obdiv, odmietnutie, radosť, hnev, smútok, ...),
- vyjadrovať sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam,
- argumentovať, zdôvodniť a presadiť svoj názor, navrhnúť riešenie,
- požiadať o vysvetlenie,
- sformulovať problém a vyjadriť vlastnú mienku,
- porovnať súvislost,
- vyjadriť nápady, dojmy, predstavy.

Tematické okruhy 1.

Rodina

- a) životopis (osobné údaje: meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, významné momenty v živote),
- b) členovia rodiny (zovňajšok, charakter, záľuby),
- c) rodinné vzťahy (vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, všedné dni a rodinné oslavky),
- d) predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci,
- e) rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generačné problémy a problémy monoparentálnych rodín, rozvodovosť, nízka pôrodnosť).

2. Kultúra a umenie

- a) možnosti kultúry v meste a na vidieku (múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty, cirkus, tanec),
- b) obľúbená oblasť kultúry a umenia (žánre, známe osobnosti),
- c) návšteva kultúrneho podujatia,
- d) hudobné, filmové, divadelné a folklórne festivaly, atmosféra,
- e) ďalšie druhy umenia – folklór, maliarstvo, sochárstvo, architektúra - najznámejšie osobnosti.

3. Šport

- a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, atraktívne športy, rekreačný a profesionálny šport),
- b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne), dôvody,
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôlejové vlastnosti, charakter),
- d) významné športové podujatia, súťaže, olympijské hry,
- e) negatívne javy v športe (sláva, peniaze, doping).

4. Bývanie

- a) môj domov (opis prostredia, v ktorom bývam, vybavenie miestností),
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody),
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní),
- d) domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách),
- e) problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách.

5. Obchod a služby

- a) nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská),
- b) služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica),
- c) reklama a vplyv reklamy na zákazníkov,
- d) druhy a spôsoby nákupu a platenia (katalógový predaj, splátky, týždenný nákup),
- e) zahraničné výrobky u nás, export slovenských výrobkov.

6. Starostlivosť o zdravie

- a) ľudské telo,
- b) bežné a civilizačné choroby, úrazy, telesné a fyzické stavy, návšteva u lekára, v lekárni,
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena),
- d) zdravotnícka starostlivosť (prevencia, očkovanie),
- e) štátne a súkromné zdravotníctvo (zdravotné poistenie, odborní lekári).

7. Cestovanie

- a) prípravy na cestu, dôvody, ciel a význam cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne),
- b) dopravné prostriedky (výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov),
- c) individuálne a kolektívne cestovanie (spôsob a druhy dopravy, druhy ubytovania, stravovanie),
- d) cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti,
- e) možnosti cestovania do zahraničia.

8. Vzdelanie

- a) školský systém (typy školských zariadení, skúšky, organizácia školského roka, klasifikácia, prázdniny),
- b) vyučovanie (rozvrh hodín, predmety, prestávky, školské stravovanie, aktivity na hodine),

- c) život žiaka (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové),
- d) štúdium cudzích jazykov (výmenné pobytu, stáže, jazykové kurzy, au-pair),
- e) vzťah učiteľa k žiakovi a opačne.

9. Zamestnanie

- a) typy povolaní (fyzická a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia,
- b) trh práce (ponuka pracovných miest a nezamestnanosť, žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, prijímací pohovor),
- c) pracovný čas a voľný čas (zdokonaľovanie práce, nové technológie),
- d) pracovné príležitosti doma a v zahraničí, pracovné podmienky (mzda, sociálna starostlivosť),
- e) kariéra a rodinný život, zamestnanosť žien (materská dovolenka), rekvalifikácia, dôchodcovia.

10. Vzťahy medzi ľuďmi

- a) medziľudské vzťahy (v rodine a v škole, susedské, generačné),
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje, stretnutia, oslavky),
- c) spoločenské problémy (vzťah spoločnosti a jednotlivcov k postihnutým, závislým a bezdomovcom),
- d) negatívne javy (agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť),
- e) možnosti riešenia konfliktov.

11. Človek a príroda

- a) ročné obdobia, počasie,
- b) príroda okolo nás – fauna (zvieratá voľne žijúce, v ZOO, domáce) a flóra,
- c) stav životného prostredia (znečistenie zeme, vód, ovzdušia), prírodné katastrofy,
- d) ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, environmentálna výchova),
- e) vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, zdravá výživa, agroturistika).

12. Vedecko-technický rozvoj

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje v domácnosti),
- b) pozoruhodné objavy a vynálezy vedy a techniky,
- c) veda a technika v službách človeka (elektronika, informatika, jadrová fyzika, ...),
- d) zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby),
- e) človek a veda a technika v budúcnosti (nahradenie učiteľa počítačom, deti a počítače, únik mozgov).

13. Človek a spoločnosť

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole),
- b) spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy a blahoželania, etiketa návštev: dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie,
- c) normy a ich porušovanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt),
- d) prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v nádzni, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby),
- e) vplyv spoločnosti na rodinu.

14. Komunikácia a jej formy

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna),
- b) komunikácia v rôznych situáciách (na verejnosti a v súkromí medzi mladými, mladými a staršími, na ulici, v škole, v rodine, v každodennom živote, vo výnimočných situáciách),
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač - elektronická pošta, internet),
- d) jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba svetových jazykov, ich využitie, rozšírenosť a využitie cudzích jazykov),

e) jazyk štandardný, hovorový, slang, odborný a pod.

15. Masmédiá

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (ich využitie, výhody, nevýhody),
- b) tlač (noviny, časopisy, rubriky) - výber, nákup, čítanie – obľúbené články,
- c) rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť'),
- d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti,
- e) internet a jeho vplyv na človeka a spoločnosť'.

16. Mládež a jej svet

- a) charakteristika mladých (zovňajšok, móda; vnútorná charakteristika: typické vlastnosti, záujmy),
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva a povinnosti, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny),
- c) vzťahy medzi rovesníkmi a generáčne vzťahy (konflikty - príčiny, prejavy, dôsledky),
- d) nezdravé javy v živote mladých (násilie, gamblérstvo, drogy),
- e) predstavy mladých o budúcnosti (očakávania, túžby, obavy).

17. Stravovanie

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera), obľúbené jedlo,
- b) stravovacie možnosti a zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii),
- c) národné kuchyne – zvyky a špeciality (suroviny, jedlá, stolovanie),
- d) medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality),
- e) zdravá kuchyňa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty).

18. Záľuby, voľný čas a životný štýl

- a) možnosti trávenia voľného času,
- b) organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády),
- c) individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda),
- d) vplyv zmien spoločnosti na trávenie voľného času (kedysi a dnes),
- e) trávenie voľného času rôznych vekových kategórií.

19. Multikultúrna spoločnosť'

- a) sviatky - zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia),
- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine,
- c) zbližovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes), osobné kontakty s inými kultúrami, tolerancia,
- d) negatívne javy (rasová diskriminácia, intolerancia, vzťah k menšinám),
- e) kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe.

20. Mestá a miesta

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin),
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobytie),
- c) turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá,
- d) miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie,
- e) miesto mojich snov.

21. Obliekanie a móda

- a) vplyv počasia a podnebia na odievanie,
- b) odev a doplnky na rôzne príležitosti,

- c) výber oblečenia (móda, vek, vkus, nálada, možnosti), starostlivosť o oblečenie,
- d) módne trendy - farby, tvorcovia, módne prehliadky,
- e) „Šaty robia človeka“, šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčíra).

22. Kniha – priateľ človeka

- a) knihy - výber, čítanie,
- b) oblúbený autor a žánre,
- c) prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa),
- d) nositelia Nobelovej ceny za literatúru a ich diela,
- e) kríza v čítaní beletrie (príčiny, kupovanie kníh, služby knižníc, inštitútov).

23. Vzory a ideály

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek, kritériá hodnôt,
- b) človek, ktorého si vážim,
- c) skutoční a literárni hrdinovia,
- d) hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii),
- e) ja ako hrdina.

24. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- a) krajina a obyvatelia,
- b) miesto, ktoré by som rád navštívil,
- c) výnimočnosť, zvyky, tradície a konvencie,
- d) stereotypy a predsudky,
- e) zjednotená Európa.

25. Slovensko – moja vlast'

- a) krajina a obyvatelia,
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom,
- c) zvyky, tradície, konvencie,
- d) stereotypy a predsudky,
- e) miesto Slovenska v zjednotenej Európe.

Písomný prejav (Schreiben)

Žiak dokáže:

- jednoducho a jasne písat' o témach, ktoré sú mu známe a zaujímajú ho, a vyjadriť na ne svoj názor,
- vyjadriť svoje pocity (ľútosť, radosť, záujem, súcit, ...),
- zvládnut' základné formy korešpondencie,
- písat' v súlade s pravidlami platného nemeckého pravopisu
- napísat' jasný a detailný text na rôzne témy, ktoré ho zaujímajú,
- podrobne, štylisticky a jazykovo správne písat' o udalostiach, reálnych alebo fiktívnych zážitkoch,
- napísat' dobre zrozumiteľný príbeh,
- písat' v súlade s pravidlami platného nemeckého pravopisu.

Ciel'ové požiadavky

Žiak dokáže:

- napísat' pozdrav, pozvanie, odkaz, blahoželanie, telegram,

- napísať súkromný a formálny list, žiadosť, životopis, sťažnosť, reklamáciu, inzerát,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu,
- napísať súvislý text, v ktorom vyjadri svoje názory, postoje, myšlienky, city,
- napísať referát, diskusný príspevok, správu, rozprávanie.

Interaktívne (integrované) zručnosti

Pod pojmom interaktívne (integrované) zručnosti sa rozumie ústny resp. písomný prejav na základe vizuálneho alebo sluchového podnetu (texty, grafy, schémy, obrazy, diagramy, audionahrávky, ...).

Cieľové požiadavky

Žiak dokáže:

- zvládnut' situácie z bežného života (obchody, dopravné prostriedky, cestovná kancelária, orientácia v meste),
- reprodukovať dej jednoduchého príbehu alebo opisu, literárneho textu alebo filmu a opísať svoju reakciu,
- sformulovať hlavnú myšlienku textu, základné, rozširujúce a špecifické informácie textu, vybrať postavu, epizódu a zdôvodniť výber,
- tvoriť hypotézy, domienky, očakávania k textu, prípadne k časťam textu,
- reagovať na inzeráty, ponuky a vyžiadať si presnejšie informácie,
- vymieňať si informácie v oblasti svojich záujmov,
- podať obsah textu na základe daných údajov,
- interpretovať a komentovať text podľa vlastnej fantázie,
- podieľať sa na rozhovoroch a diskusiách, zaujať postoj a vysvetliť ho,
- zhrnúť obsah textu (resumé),
- argumentovať na základe textu,
- zpracovať dané informácie do vlastného ústneho alebo písomného prejavu.

JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY (SPRACHMITTEL)

Pri preverovaní úrovne ovládania jazykových prostriedkov nejde o preverovanie odbornej terminológie ani o skúšanie pravidiel tvorenia daných javov, ani o ich taxatívne vymenovanie, ale o ich adekvátne použitie v písomnom a ústnom prejave a porozumenie pri počúvaní a čítaní.

1. Morfológia (Morphologie)

1.1 Slovesá (Verben)

1.1.1 Osoba, číslo (Person, Numerus): ich / wir; du / ihr; er, sie, es / sie; Sie,

1.1.2 časovanie, časy (Zeitformen):

prítomný čas (Präsens): er macht, er badet, er fährt,

minulé časy: Präteritum: er machte, er badete, er fuhr,

Perfekt: er hat gemacht / kontrolliert / erzählt, er ist gewandert / aufgewacht, er hat gesessen / empfunden / angeboten, er ist gegangen / gelungen / eingeschlafen,

Plusquamperfekt: er hatte gemacht / gesessen, er war gewandert / geblieben,

budúci čas (Futur I): er wird baden / fahren,
(Futur II): er wird gebadet haben / gefahren sein,

1.1.3 slovesný spôsob (Modus)

oznamovací spôsob (Indikativ): er liest, wir gehen,

rozkazovací spôsob (Imperativ): Arbeitet! / Lies! / Lauf(e)!

Arbeitet! / Lest! / Lauft! Arbeiten, lesen, laufen wir / Sie!

podmieňovací spôsob (Konjunktiv II):

prít. čas: er wäre / hätte / würde / müsste, er käme, ginge, liefe, er würde
baden / essen, min. čas: er wäre gewesen, aufgewacht, geblieben, gefahren, er
hätte gehabt, gemusst, gearbeitet, empfohlen, *Konjunktiv I:* prít. čas: er
mache, fahre, müsse,

min. čas: er habe gemacht, gemusst,
er sei gefahren, bud.

čas: er werde lernen,

1.1.4 slovesný rod (Genus verbi)

činný rod (Aktiv): er schreibt, ist, fährt, arbeitet,

trpný rod priebehový (Vorgangspassiv): Präsens: er wird gerufen,

Präteritum: er wurde gerufen,

Perfekt: er ist gerufen worden,

Plusquamperfekt: er war gerufen worden,

Futur I: er wird gerufen werden,

opus trpného rodu (Passivumschreibung): Das Zimmer ist abzuschließen.

Die Statue lässt sich noch retten.

Sein Plan ist realisierbar.,

stavový trpný rod (Zustandspassiv): Präsens: es ist gemacht,

Präteritum: es war gemacht,

1.1.5 neurčité tvary (infinite Formen)

infinitív činný (Infinitiv Aktiv): Infinitiv (I) Präsens: machen, fahren,

Infinitiv (II) Perfekt: gemacht haben; gefahren sein,

infinitív trpný (Infinitiv Passiv): Präsens: gemacht werden,

Perfekt: gemacht worden sein , *pričastie prítomné*

činné (Partizip I): sehend; wandernd, *pričastie minulé trpné (Partizip II):*

gemacht, gearbeitet; gefahren, empfohlen,

1.1.6 „zvláštne slovesá“ („besondere“ Verben)

haben, sein, werden,

lassen,

brennen, kennen, nennen, rennen, wenden, senden,

bringen, denken,

wissen,

spôsobové slovesá (Modalverben),

1.1.7 zvratné slovesá

reinreflexive Verben: sich erholen, sich freuen; sich etwas ausbitten,

teilreflexive Verben: (sich) beruhigen; (sich) erlauben, *reziproke*

Verben: sich lieben, sich helfen,

1.1.8 nepravidelné slovesá (unregelmäßige / starke) Verben

backen

pfeifen

beginnen

raten; be-

beißen

reißen; zer-, ab-

beweisen

reiten

biegen; ab-

riechen

bieten; an-, ver-

rufen; an-

binden; an-, ver-

schaffen

bitten	scheiden; ent-
bleiben	scheinen; er-
braten	schieben; ver-, unter-
brechen; ab-, aus-, zer-	schießen; er-
empfehlen	schlafen; ein-, ver-, durch-
erschrecken	schlagen); vor-, zer-
essen; auf-	schließen; ab-, ver-
fahren; an-, weg-, ab-, über-, um-	schmelzen; zer-
fallen; ein-, aus-, durch-, ge-	schneiden; ab-, zer-
fangen; an-	schreiben; auf-, ver-
finden; statt-, emp-	schreien; an-
fliegen	schweigen
fliehen	schwimmen
fließen	sehen; an-, um-, über-
fressen	singen
frieren; er-	sinken
geben; aus-, auf-	sitzen
gehen; weg-, fort-, ver-, unter-, ein-, um-)	sprechen; be-, ver-
gelingen	springen
gelten	stehen; auf-, be-, ent-, ver-
genießen	stehlen
geschehen	steigen; ein-, aus, um-, be-
gewinnen	sterben; aus-
gießen	stoßen; an-, zu-
halten; an-, er-, unter-	streiten
hängen	tragen; bei-, vor-
heben	treffen; be-
heißen	treiben; auf-, aus-
helfen	treten; ein-, be-, ver-
hinweisen	trinken; aus-, be-, er-
klingen	tun; an-
kommen; an-, be-, um-	vergessen
laden; ein-	verlieren
lassen; zu-, ver-, hinter-	verschwinden
laufen	wachsen
leiden	waschen
leihen; aus-, ver-	werben; be-
lesen	werfen
liegen	wiegen
messen	ziehen; an-, aus-, um-, über-
nehmen; auf-, an-, ein-, teil-, unter-	zwingen

1.2 Podstatné mená (Substantive)

1.2.1 rod (Genus)

*mužský, ženský, stredný (Maskulinum, Femininum, Neutrumb): der Garten, die Tür, das Haus,
rod v zloženinách (Genus der Komposita): der Tiergarten, die Eingangstür, das Gasthaus,*

1.2.2 člen (Artikel)

*ne- / určitý člen (der un- / bestimmte Artikel): Dort steht *ein* Mann. Den Mann kenne ich. *bez* člena (der Null-Artikel): mit Frau und Herrn Schmidt; Familie Bauer,*

*Professor Neurath,
Österreich, Berlin; Slowake,
Spanisch lernen; Test in Physik, Zeit haben, Musik hören,
nach / zu Hause,
Kuchen essen, 100 Gramm Wurst,
Frankfurter Zeitungm,
Peters Sohn, wessen Auto?, dessen Tochter,*

1.2.3 číslo (Numerus)

jednotné číslo (Singular) – oproti slovenčine: das Geld, die Uhr, die Tür, die Hose, die Treppe, die Schere, Weihnachten, *podst. mená len v jedn.. číslе (Singulare tantum)*: vlastné mená: der Schwarzwald,

látkové mená: der Zucker, das Wasser, abstraktne mená: der Hunger, die Klugheit, spodst.

neurčitky: das Schwimmen, *podst. mená len v množ. číslе (Plurale tantum)*: Alimente, Diäten, Ferien, Flitterwochen, Kosten,

Masern, Ostern, Pfingsten, Pocken, Tropen,

zakončenie množného čísla (Pluralendungen):

mužský rod (Maskulinum): -e / ä, ö, ü, äu-e: Tage / Säle, Söhne, Flüsse, Bäume,

-er / ä, ö, ü, äu-er: Geister / Wälder, Götter, Würmer, Sträucher,

-0 / ä, ö, ü: konc.: -er, -el, -en: Onkel / Väter, Böden, Brüder,

-n, -en: Kollegen, Bären, Seen, Vettern, Schmerzen, Spatzen,

Herrn,

-s: Klubs,

ženský rod (Femininum): -n, -en: Katzen, Uhren,

-e / ä, ö, ü, äu-e: Kenntnisse / Hände, Nöte, Kühe, Bräute,

-ö, ü: Töchter, Mütter,

-s: Mutti,

stredný rod (Neutrum): -e / ö-e: Jahre / Flösser,

-er / ä, ö, ü, äu-er: Kinder / Dächer, Dörfer, Güter, Häuser,

-0 / ö: Gebirge, konc.: -er, -el, -en, -chen, -lein / Klöster,

-s: Autos,

-n, -en: Augen, Ohren, Betten,

1.2.4 pád (Kasus) - singulár / plurál

Nominativ der/ein, das/ein, die/eine; die/-

Genitiv des/eines, der/einer; der/-

Dativ dem/einem der/einer; den/-

Akkusativ den/einen, das/ein, die/eine; die/-

1.2.5 zdrobneniny (Deminutiva)

-chen: das Männchen, das Brötchen, das Blümchen, das Bäumchen, das Bettchen,

-lein: das Büchlein,

-i: die Mami, der Vati,

1.2.6 spodstatnené prídatné mená (substantivierte Adjektive)

der Bekannte, mit einem/meinem Verwandten, beide Kranken, viele Verletzte, etwas Neues,

1.2.7 vlastné mená (Eigennamen)

mená osôb (Personennamen): der kleine Fritz, der Dichter Gerhart Hauptmann / Professor Schmidt, Kinder von Rolf / Rolfs und Helgas Kinder, Doktor Stahls Referat, das Ei des

Kolumbus, *obyvatel'ské mená (Einwohnernamen)*: Berliner/-in, Bratislavaer/-in,

Deutsche/-r, Österreicher/-in, Slowake/-kin, Spanier/-in, *zemepisné mená (geographische Namen)*: die Schweiz, Deutschland, die USA,

der Bodensee, die Ostsee, die Hohe Tatra, die Alpen.

1.3 Prídatné mená (Adjektive)

1.3.1 v prísudku (prädikativ)

v základnom tvare (in der Grundform): Das Wetter ist, wird, bleibt schön.

Das kommt mir interessant vor.

Ich halte das für richtig.

1.3.2 v prílastku (attributiv)

v základnom tvare (in der Grundform): ganz Berlin, halb Europa,

skloňovanie (Deklination):

po určitem člene (nach dem bestimmten Artikel): der hohe Preis, für die guten Freunde,

aj po: dieser, jeder, jener; solcher, mancher, welcher,

v množ. číslе: alle, beide, keine; meine, *po neurčitem člene (nach dem unbest. Artikel)*:

eine kleine Pause, mit einem netten Jungen,

- aj po: *kein, mein, bez člena*: kalter Tee, kluge Worte, saure Gurken,
 aj po: *zwei; viele, einige, andere, einzelne, mehrere, verschiedene, zahlreiche, unzählige* viele
 schöne Tage,
- 1.3.2 stupňovanie (Komparation)**
1. *stufeň (Positiv)*: Er ist (nicht) so groß wie Peter.
 2. *stufeň (Komparativ)*: Er ist größer als ich. ein/kein kleineres Haus,
 3. *stufeň (Superlativ)*: Sie ist die klügste.
 Er ist der schnellste von (unter) allen. *zvláštne formy (besondere Formen)*: gut, viel, hoch, groß, nah,
- 1.3.3 zemepisné príavné mená**
- die Weiße Elster, der Thüringer Wald,
 Bratislavaer Burg,
 Schweizergarde,
 Holsteinische Schweiz, Britisch-Honduras,
 eine deutsch-amerikanische Flugverbindung,
 Großbritanien.

1.4 Zámená (Pronomen)

- 1.4.1 osobné (Personalpronomen):** ich, du,
1.4.2 privlastňovacie (Possessivpronomen): mein, dein,
1.4.3 ukazovacie (Demonstrativpronomen): der, die das; dieser, jener, derselbe,
1.4.4 optytovacie (Interrogativpronomen): wer, was, welcher, was für ein,
1.4.5 zvratné (Reflexivpronomen): mich/mir, dich/dir,
1.4.6 vzt'ažné (Relativpronomen): der, die, das,
1.4.7 neurčité (Indefinitpronomen): einer, eine, eins / welche,
 man,
 jemand, jeder, alle, alles, etwas, ein bisschen, viel/-e,
 wenig/-e, einige, mehrere,
1.4.8 vymedzovacie (Negationspronomina): kein; keiner, keine, keins; niemand, nichts,

1.5 Číslovky (Numeralien)

- 1.5.1 základné (Kardinalzahlen):** eins, sechzehn, siebzehn, dreißig,
 einundsiebzig,
 tausend, eine Million,
 Fünf Tassen sind schon sauber.
- 1.5.2 podielové (Verteilungszahlwörter):** je ein Stück, je drei Mann,
 zu zweit,
- 1.5.3 násobné (Wiederholungs-, Vervielfältigungszahlwörter):** einmal, dreimal,
 vierfach, zweifach = doppelt.,
- 1.5.4 druhové (Gattungszahlwörter):** *zweierlei Tuch*,
- 1.5.5 radové (Ordinalzahlen):** der erste, dritte, siebte, achte, hundertste,
 mein zweiter Urlaub, der zwanzigste Versuch,
- 1.5.6 výpočtu (Aufzählungswörter):** erstens, zweitens, drittens,
- 1.5.7 zlomky (Bruchzahlen):** ein Drittel, Viertel, Zwanzigstel, Hundertstel,
 eine Hälfte,
 anderthalb = eineinhalb, dreieinhalb,
- 1.5.8 desatinné čísla:** eins Komma fünf,
- 1.5.9 určovanie času (Zeitangaben):** um halb zwei, zehn nach eins, fünf vor drei,
- 1.5.10 dátum, letopočet:** Es passierte am siebten März 2000, im Jahre 1994. Er ist 1989 geboren.
- 1.5.11 vyjadrenie množstva (Mengeangaben):** ein Meter, zwei Kilogramm, sechs Liter,
 drei Stück Seife, vier Flaschen Saft, zwei
 Paar Schuhe,
- 1.5.12 mena (Währung):** fünf Kronen × fünf Mark, Schilling, Euro,

Das Haus ist vor 10 Jahren gebaut worden.

odlúčitelné predpony: Ich mache das Fenster zu.

2.1.3 porušovanie vnitného rámca (Ausklammerung)

Er ist so schnell gelaufen wie ich.

Das Buch hat mir besser gefallen als der Film.

Es hat angefangen zu regnen.

2.2 Súvetie (Zusammengesetzter Satz)

2.2.1 prirad'ovacie súvetie (Satzverbindung)

"priamy slovosled" po spojkách: und, aber, oder, sondern, denn, doch,

Heute abend bleibe ich zu Hause und sehe fern oder gehe ins Kino. "nepriamy slovosled" po spojkách: darum, deswegen, dann, trotzdem, also, sonst,

Hilf mir, bitte, sonst schaffe ich das nicht.

dvojice spojok (zweiteilige Konjunktionen):

nicht nur – sondern auch, weder – noch, entweder – oder, sowohl – als auch,

Er ist nicht nur in Mathe gut, sondern auch in Chemie.

2.2.2 podrad'ovacie súvetie (Satzgefüge)

slovosled: Sie liest gerne, wenn sie Zeit hat. Wenn sie Zeit hat,

liest sie gerne. *spojky (Konnektoren):* der, die, das, wer, was, wie,

wohin, womit,

Mir gefallen Städte, deren Straßen sauber sind. dass,
so dass, wie, als, als ob, wenn, weil, da, obwohl,
Ich wünsche mir, dass du Glück hast. während,
solange, seit / seitdem, bevor, bis,
Während du geschlafen hast, habe ich alles aufgeräumt. damit /
um...zu, ohne dass / ohne...zu, statt dass / statt...zu, Ohne dass
ich es mit ihm verabredete, kam er. Ohne zu grüßen, verließ er
den Raum. so - wie, je - desto, so – dass,
Je mehr du spielst, desto besser bist du.

časová sú slednosť (Zeitenfolge):

- súčasnosť dejov (Gleichzeitigkeit),

Ich schreibe einen Brief, während du näbst.

Als er jung war, lebte er in Berlin.

- predčasnosť dejov (Vorzeitigkeit),

Wenn/nachdem du den Brief geschrieben hast, bringe ich ihn zur Post .

Als/nachdem du den Brief geschrieben hattest, brachte ich ihn zur Post.

- následnosť dejov (Nachzeitigkeit),

Ich warte, bis du ankommen wirst / ankommst.

Wir essen noch eine Kleinigkeit, bevor wir weggehen werden / weggehen.

nereálne dejey (Konjunktiv II):

- prítomnosť, budúcnosť,

Wenn ich mehr Geld hätte, könnte ich mir ein schönes Haus kaufen.

Wenn er nur früher kommen würde / käme! Käme er früher! Würde er
nur früher kommen! Du siehst so aus, als ob du krank wärest. Du siehst
so aus, als wärest du krank.

- minulosť,

Wenn ich mehr Geld gehabt hätte, hätte ich mir ein schönes Haus kaufen können.

Wenn er nur früher gekommen wäre!

Wäre er nur früher gekommen!

Du machtest so ein Gesicht, als ob du krank gewesen wärest.

Du machtest so ein Gesicht, als wärest du krank gewesen.

2.3 Nepriama reč (Indirekte Rede)

In der Auskunft wurde mir gesagt, dass der Bus um 16 Uhr abfährt.

"Mir geht es gut."

Er sagt, ihm gehe es gut. / ..., dass es ihm gut gehe.

"Wir kommen wohl noch rechtzeitig."
"Ich war gestern zu Hause."
"Wir haben ihn leider nicht gesehen."
"Ich werde etwas später kommen."
"Wir werden etwas später kommen."

Sie sagten, sie kämen noch wohl rechtzeitig
Er sagte, er sei gestern zu Hause gewesen.
Sie behaupten, sie hätten ihn nicht gesehen.
Er sagte, er werde etwas später kommen.
Sie sagten, sie würden etwas später kommen.

2.4 Jednoduchý a závislý neurčitok

2.4.1 jednoduchý neurčitok (der reine Inf.) po

modálnych slovesách:

slovesách zmyslového vnímania hören, sehen, fühlen, spüren:
pohybových slovesách gehen, kommen,...:

fen?

slovesách lassen, lernen, lehren, helfen, bleiben, brauchen: Wir lassen ihn laufen.

2.4.2 neurčitok s zu (Infinitiv mit zu)

Es begann zu regnen. Er hatte vor, auszuwandern.

Es ist wichtig, regelmäßig zu trainieren.

Ich habe genug Zeit, mich auszuruhen.

Was hast du zu sagen?. Die Regeln sind zu halten.

Wir können heute länger bleiben.

Siehst du ihn kommen?

Gehst du immer mit Hühnern schlafen?

2.5 Neurčitkové vety (Infinitivsätze)

Infinitiv I: Er wünscht sich, mit uns gehen zu können. Sie versprach, noch heute zu kommen.

Er ist ausgewandert, um besser zu leben.

Statt zu lernen, gingen sie ins Kino.

Sie ging, ohne sich zu verabschieden. *Infinitiv II:* Ich

glaube / glaubte, ihn einmal schon gesehen zu haben.

2.6 Vyjadrovanie modality

dürfen: dovolenie / zákaz: Sie dürfen (nicht) ein Wörterbuch verwenden.

výzva: Sie dürfen nicht alles glauben.

opatrny názor: Das dürfte ein Irrtum sein.

können: možnosť: Kannst du heute zu mir kommen?

schopnosť: Ich kann schwimmen.

dovolenie: Sie können hier rauchen.

predpokladaná možnosť: Das könnte stimmen.

mögen: vnútorná tendencia: Ich mag kein Sauerkraut.

Ich möchte eine Tasse Kaffee.

subjektívna domänenka: Sie mag 19 sein.

müssen: nutnosť: Du musst pünktlich sein.

rada, úloha: Ich muss zum Arzt.

predpoklad: Das muss ein Irrtum gewesen sein.

sollen: povinnosť: Ich soll auf meine kleine Schwester aufpassen.

výzva: Du solltest endlich den Brief schreiben.

neistota: Sollte ich mich irren/geirrt haben?

wollen: zámer, úmysel: Ich will nach Hause gehen.

Er will Medizin studieren. nicht / nur

brauchen: nutnosť: Du brauchst nicht zu zahlen.

Du brauchst nur anzurufen.

lassen: dovolenie / zákaz: Lass mich das machen!

Ich lasse dich (nicht) in die Disco gehen.

výzva: Lass uns nach Hause gehen. Lass es dir schmecken!

Ich lasse meine Schuhe reparieren.

odkaz: Meine Eltern lassen dich grüßen.

haben, sein + zu + Inf.: nutnosť: Ich habe viel zu arbeiten.

Der Fall ist zu lösen.

2.7 Zápor (Negation)

- nein:* Schl鋑t sie? Nein, sie ist wach.
nicht: Wir arbeiten heute nicht.
          Wir arbeiten nicht heute, sondern erst morgen.
          Wir haben lange nicht gearbeitet.
          Nicht alle haben Lust zu kommen.

nichts: Ich mache jetzt nichts. *kein:* Das
ist kein guter Vorschlag. *niemand:* Niemand
kann mir helfen.

3. Slovná zásoba (Lexik)

Pri vymedzení rozsahu produktívnej a receptívnej slovnej zásoby sa vychádzalo z platných vzdelávacích dokumentov (osnovy, štandardy), z objemu slovnej zásoby najpoužívanejších učebníč (viď zoznam odporúčanej literatúry) a z tematických okruhov *katalógu cielových požiadaviek*, ktoré špecifikujú potrebný rozsah slovnej zásoby na zvládnutie základnej a vyššej úrovne.

B2 : 3000 – 3500 lexikálnych jednotiek aktívne, 500 – 800 receptívne.

Rozsah slovnej zásoby pre obe úrovne je daný:

- základnými tvarmi lexikálnych jednotiek: Freund, arbeiten,
  - tvarmi odvodenými pomocou predpón a prípon: Freundschaft, befreundet, bearbeiten, arbeitslos,
  - zloženinami: Freundeskreis, Zusammenarbeit, arbeitssüchtig,
  - zmenou slovného druhu: freundlich, Arbeit,
  - tvorbou skrátených tvarov: Uni, Lok, Abi,
  - používaním skratiek, cudzích slov, internacionalizmov: ICE, EU, online, Student.

Nevyhnutnou súčasťou aktívnej slovnej zásoby sú:

- ustálené predložkové väzby so slovesami, podstatnými menami a príavnými menami: bitten um, stolz auf, Angst vor,
  - slovesno-menné konštrukcie a ich ekvivalenty: Abschied nehmen – sich verabschieden,
  - kompenzačné vyjadrovanie: Ich brauche einen Flaschenöffner.

Ich brauche etwas, womit ich die Flasche aufmache.

4. Výslovnosť, intonácia (Aussprache, Intonation)

Žiak sa vie vyjadrovať spisovným jazykom s jeho správnou výslovnosťou a intonáciou. Žiak vie správne používať:

Žiak vie správne vyslovovať:

- zaokrúhlené samohlásky ö, ü: blöd, dünn,
  - dvojhlásky äu, eu, ei, ie: Mäuse, heute, nein, vier,
  - zatvorené e: sehen,
  - krátke e: Bett, kämmen,
  - otvorené e: kämen, Nähe,

neprízvučné, redukované e:	bitte,
Ich- / Ach-Laut:	ich, auch,
ng:	Junge.

Úpravy cieľových požiadaviek z nemeckého jazyka B2 pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

žiaci so sluchovým postihnutím

Počúvanie s porozumením ((Hörverstehen))

Požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa sluchového postihnutia.

Zvuková stránka jazyka (Aussprache, Intonation)

Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú.

- Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v základnej komunikácii v nemeckom jazyku.

žiaci so zrakovým postihnutím

TEMATICKÉ OKRUHY

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Čítanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky z nemeckého jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s vývinovými poruchami učenia alebo správania

Cieľové požiadavky z nemeckého jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky z nemeckého jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky z nemeckého jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s pervazívnymi vývinovými poruchami (s autizmom)

Cieľové požiadavky z nemeckého jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.